

Återkoppling Byaträff: Svarte

Datum och plats:

2023-05-11, Svarte

Deltagare Ystads kommun:

- Sofia Öreberg – Samhällsbyggnadschef
- Emilia Löfgren – Teknisk chef
- Fabian Christensson – Projekt- och gatuchef
- Cilla Persson - Parkchef
- Andreas Andersson Kurdve – Förvaltningskoordinator
- Anne Olofsdotter (M) – Ordförande Socialnämnden
- Håkan Damm (KD) – Ordförande Samhällsbyggnadsnämnden
- Göran Björk (SD) – Vice ordförande Samhällsbyggnadsnämnden
- Roger Jönsson (S) – 2:a vice ordförande Samhällsbyggnadsnämnden
- Karin Voltaire (S) – Ledamot Kommunfullmäktige

Information om platsen:

1. Fakta

Svarte är en boendeort med 1018 invånare (SCB 2021). I byn finns förskola, skola, särskilt boende, meröppet bibliotek, pågatågsstation, kommunala lekplatser, allmän platsmark och en obemannad livsmedelsbutik. Byn har ett aktivt byalag samt en fotboll- och idrottsförening.

Svarte var fokusby 2013 vilket resulterade i ett fokusbyprogram och flera åtgärder i byn. Svarte har ansökt om kommunens samhällsbyggnadsbidrag vid två tillfällen varav en ansökan har beviljats (2023).

2. Planstatus

Sedan 2008 finns en fördjupad översiktsplan som är vägledande för hur Svarte ska utvecklas. Ystads kommun antog en ny översiktsplan för Kommunen Ystad 2021 och i den pekas Svarte ut som en viktig utbyggnads- och serviceort för kommunen. Den fördjupade översiktsplanen för Svarte är fortfarande gällande.

I västra Svarte pågår det en större utbyggnad uppdelad i tre etapper. I avtal som Ystads kommun tecknat med exploatören är det reglerat att exploatören

ska finansiera en gång- och cykeltunnel som ska byggas under järnvägen för att binda ihop det nya området i västra Svarte med skola, lekplatser och tågstation.

3. Markägareförhållanden

I Svarte finns en stor andel kommunal mark och allmän platsmark förekommer. Övrig mark är privatägd.

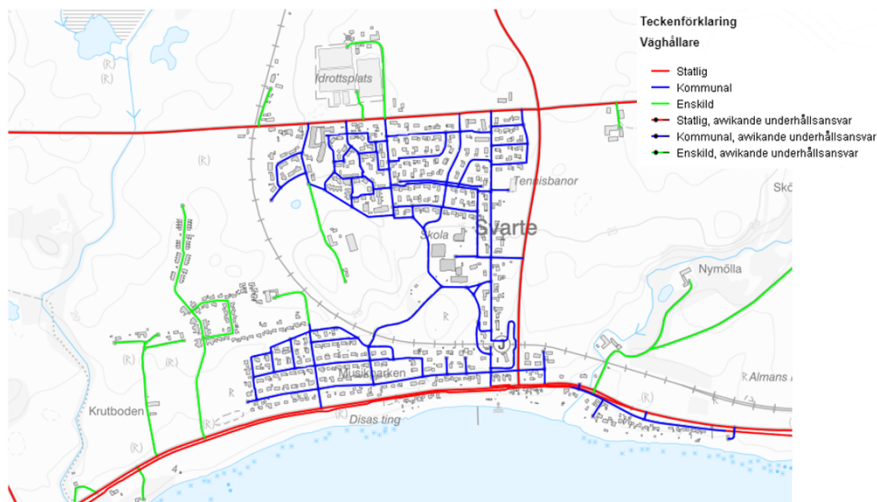

Figur 1. Kartan visar markägoförhållanden i Svarte. Blåmarkerad mark ägs av Ystads kommun.

4. Väghållare

Västra Kustvägen (riksväg 9), Balkåkravägen och Skönadalsvägen som går igenom byn är statligt ägda vägar. Merparten av övriga vägar i byn underhålls och ägs av Ystads kommun. Därtill finns mindre anslutningsvägar med enskilda väghållare/samfälligheter.

Hastighetsbegränsningen i orten Svarte är 40km/h vilket är samma som i kommunens övriga byar och orter.

Figur 2. Vaghållare i Svarte

Syfte med Byträff 2023-05-11

Inför Byträffen inkom byalaget med frågeställningar som tjänstepersoner och politiker från Ystads kommun besvarade under Byträffen. Mötets syfte var att diskutera inkommande frågor som omfattade den pågående utbyggnaden i västra delen av byn, trafik/infrastruktur i byn, behov i kommunala lokaler i byn, utveckling av Svarte stationsområde samt önskemål kring grönytor och rekreation i Svarte.

Frågor på Byträffen

a. Utbyggnad västra Svarte

I västra Svarte sker en pågående utbyggnad som utförs av exploatören Granitor (tidigare Midroc). Utbyggnaden är uppdelad i tre etapper varav två har påbörjats. I kommunens avtal med exploatören är det kravställt att exploatören ska bekosta och bygga en gång- och cykeltunnel innan arbetet med etapp 3 kan påbörjas.

Figur 3. Illustrationsplan utbyggnad västra Svarte.

Gång- och cykeltunnel under järnvägen.

- Byalaget i Svarte undrar hur tidsplanen för gång- och cykeltunneln under järnvägen ser ut. Många boende i Svarte ser fram emot den nya förbindelsen.
- Det är exploatören Granitor som bestämmer när tunneln ska byggas och färdigställas. I Trafikverkets nuvarande tidsplan som tagits fram i samråd med Granitor anges det att tunneln ska påbörjas 2027. Granitor är enligt det avtal som skrivits med kommunen skyldiga att färdigställa tunneln innan byggnationen av etapp 3 i utbyggnaden av västra Svarte påbörjas.

Lekplatser västra Svarte.

- Byalaget i Svarte framför att flera i det nybyggda området är upprörda då krav har ställts på de nybildade samfälligheter att anlägga lekplatser på samfällighetsytorna. Detta är kostsamt för de nybildade samfälligheterna som önskar att kommunen och exploatören skulle tagit mer ansvar för att säkerställa att inte fastighetsägarna hamnade i kläm.

Ystads kommun

- Ystads kommun förstår problematiken och beklagar att Granitor inte varit tydliga till sina köpare om vad exploatören färdigställer på de samfällda ytorna. I avtalet som kommunen tecknade med exploatören omnämns inte lekplatser. Lekplatser finns inte heller illustrerade eller omnämnda i planbestämmelserna som tagits fram inför utbyggnaden. Det finns därför ingen skyldighet för varken exploatören, kommunen eller samfälligheterna att anlägga lekplatser på samfällighetsytorna. Trots detta förstår kommunen att behovet för lekytor kan finnas och tar med sig lärdomen till framtida uppgörelser med liknande förhållanden. Ytorna finns för samfällighetsföreningarna att besluta över och ansvara för.

b. Trafik/infrastruktur

Väg 9 och övriga statliga genomfartsleder upplevs av boende i Svarte som riskfyllda och otrygga. Hög hastighet samt motstridig placering av gångvägar och övergångsställen är några av synpunkterna. Därtill upplever boende att parkeringsutbudet i byn inte är anpassat till de behov som finns.

Behov längst väg 9 och Balkåkravägen.

- Byalaget i Svarte har genomfört en promenad med Samhällsbyggnadsnämndens ordförande Håkan Thorén Damm för att titta på de olika behov som finns gällande trafik och infrastruktur i Svarte.
- Både väg 9 och Balkåkravägen upplevs som otrygga. Avsaknad eller felplacerade övergångsställen utgör en fara för barn som korsar vägen. På Balkåkravägen har det förekommit personskador och överkörda husdjur, vilket boende framför beror på att vägen är smal och har bristfällig belysning.
- Byalaget i Svarte önskar att kommunen framför de behov som identifierats till Trafikverket som är väghållare. Behoven innefattar översyn av övergångsställen, hastighetsdämpande åtgärder, trottoarer och utformning som kopplas till det faktiska nyttjandet, oftare förekommande hastighetsmätningar samt gatubelysning.
- Ystads kommun tar med sig inspelen och kommer att framföra dessa på inplanerat kvartalsmöte den 23 maj med Trafikverket som är väghållare.
- Vid kvartalsmöte som ägde rum den 23 maj framfördes inspelen till Trafikverket. Trafikverket tog emot inspelen och utlovade en återkoppling.

Parkeringssituationen.

- Svarte Byalaget framför att parkeringssituationen i byn stundvis är problematisk. Många pendlare reser med tåg från Svarte och därför fylls pendlarparkeringarna vid tågstationen ofta upp. Resultatet blir att bilister söker parkeringsplatser längst byns mindre gatorna, liksom Musikgatan. Problemen har blivit något mindre sedan upprustningen av stationsområdet.

Ystads kommun

- Vid fint väder under sommarsäsong bidrar även strandbesökare i Svarte till parkeringsproblematiken. Vid den mindre parkeringen vid Duettgatan förekommer det även att platserna nyttjas som uppställningsplats för husbilar och husvagnar. Byalaget framför att införandet av tidsbegränsade parkeringar kanske vore en lösning på problemet?
- Ystads kommun är medvetna om att problem förekommer men vill också vara transparenta med att det inte är en helt enkel situation att lösa. Olika lösningsalternativ kan få konsekvenser som kan förvärra situationen mer än vad det förbättrar den.
- Kommun skulle kunna införa parkeringsavgifter likt i Ystad centrum, vilket skulle minska antalet personer som parkerar men samtidigt bidra till andra konsekvenser, likt minskat tågpendlande. Att ytterligare tidsbegränsa parkeringar (samtliga parkeringar med P-skyld utan annan information får man endast parkera max 24 timmar på) för badgäster skulle riskera att öka antalet parkerade bilar vid stationen och intilliggande mindre vägar. En viss mängd parkerade bilar längst med de mindre gatorna har i sin tur också en viss hastighetsdämpande effekt vilket är positivt ur en trafiksäkerhetsaspekt.
- En lösning som kommunen tidigare diskuterat och som är planlagt är ytterligare pendelparkeringsplatser norr om järnvägen. Det finns dock inget beslut om att sätta i gång ett sådant arbetet och inga investeringsmedel för ändamålet finns i nuläget med i Ystads kommuns investeringsbudgetplan.
- Ystads kommun noterar behoven och tar med sig inspelen kring parkeringssituationen i det löpande planeringsarbetet.

c. Kommunala lokaler

Det pågår ett arbete att se över och förbättra lokalnyttjandet gällande skollokaler i Svarte. Exempelvis har tillbyggnadshus till uteförskolan Vindspelet byggts. Nästa steg i arbetet är att bygga om invändigt i skolhuvudbyggnaden för att skapa fler utrymmen och platser. Lokalfrågan utgör inte ett akut problem i Svarte. Befolkningsprognoserna visar att kommunen och de lokaler som finns kommer att kunna möta det antal barn och unga som förväntas flytta in till Svarte och dess närområden.

Trängsel i förskoleklasser.

- Svarte byalag belyser att lokalfrågan för förskoleklasser är en viktig fråga för boende i Svarte. Byalaget har rekommenderat föräldrarna att bilda en föräldraförening för bättre kunna driva frågan gentemot kommunen.
- Svarte Byalag framför att det finns ett missnöje med den informationen som kommuniceras från skolan och kommunen gällande lokalfrågan. Även den interna kommunikationen till anställda på förskolan upplevs vara bristfällig vilket orsakat ryktesspridning och liknande i byn.

Ystads kommun

- Ystads kommun är medvetna om problemen men vill vara tydliga med att lokalerna i dagsläget och framåt är tillräckliga. I februari hanterade Barn- och utbildningsnämnden ett Ystadsförslag på samma tema och löpande insatser har skett och prioriterats.
- Ystads kommun tar med sig informationen om att kommunikationsflödena från rektor till anställda på skolorna samt föräldrar kan ha brutit.

Biblioteket.

- Svarte Byalag önskar möjlighet att nyttja Svartes meröppna bibliotek för mindre föreläsningar under meröppetiderna. I dagsläget hänvisas föreläsningar som inte arrangeras tillsammans med biblioteket till skolmatsalen istället vilket känns överdimensionerat.
- Byalaget har haft möte med bibliotekets personal och har efterfrågat ytterligare möten i höst för att planera gemensamma aktiviteter. Detta kräver dock god framförhållning och samsyn kring innehåll vilket minskar möjligheten för byalaget att bjuda in till mer spontana tillställningar.
- Ystads kommun tycker att det är positivt att byalaget vill arrangera föreläsningar på biblioteket. Likt det har förmedlats i mötena mellan Byalaget och Ystads bibliotekschef måste biblioteket fortsättningsvis vara öppet för alla besökare under meröppetiderna vilket är anledningen till att biblioteket önskar arrangera aktiviteterna gemensamt med byalaget. Om Byalaget önskar att ordna egna program så finns möjligheten fortsatt att hyra skolmatsalen. Byalaget är välkomna att nyttja mötesbordet i biblioteket för styrelsemöten under meröppetid.

Svarte Sporthall.

- Svarte Byalag har påbörjat uppstart av en Friskis- och svettisförening. Intresset bland boende i byn upplevs vara stort men tyvärr är det svårt att få halltider i Svarte Sporthall då de mest efterfrågade tiderna är uppbokade av redan etablerade föreningar.
- Ystads kommuns fritidsförvaltning samlar i april varje år in alla föreningsansökningar om inomhuslokal för kommande höst och vår. Utifrån förvaltningens gällande prioriteringsregler fördelas sedan tiderna till föreningslivet. Barn och ungdomsverksamhet går först och sedan seniorverksamhet som deltar i någon serie/tävling som är sanktionerad av ett riksförbund. Därefter fördelas kvarvarande tider till föreningar som önskar.
- För ytterligare information och frågor om halltider och bokningsbara lokaler hänvisar Ystads kommun till fritid@ystad.se

d. Svarte stationsområde

Svarte stationsområde har rustats upp stegvis de senaste tio åren. Pendelparkeringen har asfalterats och byggnaden som tidigare stod vid

Ystads kommun

stationen är riven och ersatt av en självbetjäningsbutik. Placering av permanent toalett är planerad men har ännu ej utförts.

Permanent toalett.

- Svarte Byalag efterfrågar tidsplan för den permanenta toaletten. Byalaget efterfrågar även att kommunen placerar ut en HLR-väska på toaletten.
- Den permanenta toaletten har inte placerats ut ännu eftersom investeringsmedel saknats. Samhällsbyggnadsförvaltningen har äskat pengar till budget 2024 för att upprätta permanent toalett i Svarte. Eftersom bygglov redan är beviljat för toalett kan den placeras ut under 2024 om budgetäskandet beviljas.
- Ystads kommun placerar inte ut HLR-väskor eller hjärtstartare i dagsläget. Anledningen är att dessa produkter ställer krav på tillsyn och underhåll.
- Det är vanligt att representanter för näringslivet (verksamhetsägare) och civilsamhället (exempelvis föreningar) själva placerar ut och ansvarar för HLR-väskor och hjärtstartare på platser där de har tillstånd att göra detta.
- Vid inköp av hjärtstartare rekommenderas det att anmäla denna på Hjärtstartarregistret: [Hjärtstartarregistret \(hjärtstartarregistret.se\)](https://hjartstartarregistret.se). På hjärtstartarregistrets hemsida finns också mer information för den som är intresserad av att köpa och placera ut en hjärtstartare.
- I Svarte finns en hjärtstartare utplacerad på idrottsplatsen Charlottenlunds idrottsplats. Underhållsansvariga för hjärtstartaren är idrottsföreningen SoGK Charlo.

Plantering och utsmyckning vid stationsområdet och automatbutiken.

- Byalaget efterfrågar att en trevligare entré till Svarte vid stationsområde anläggs. Idag är det många hårdgjorda ytor och inte mycket utsmyckning eller grönska.
- Platsen utgörs främst av kommunal fastighetsmark. Förutsättningarna för att kommunen ska kunna utsmycka och plantera på platsen är alltså inte densamma som för kommunens allmänna parker och platser.
- Ystads kommun erbjuder samtliga byalag möjligheten att hämta 50 stycken sommarblommor som kan placeras ut i urnor i byn (där markägare gett tillstånd). Byalaget står för hämtning av växter i kommunens växthus på Aulingatan, plantering samt vattning. Byalaget bistår även med egna urnor att placera ut sommarblommorna i. Samhällsbyggnadsbidraget som utlyses varje år går bra att använda till att köpa in urnor. Ansökningsperiod för samhällsbyggnadsbidraget 2024 beräknas påbörjas i december 2023.
- För mer information kan Svarte Byalag kontakta växthusansvarig Jörgen Gend på telefonnummer 0709-477163.

Anslagstavla vid stationen.

Ystads kommun

- Vid stationsområdet finns en äldre nedgången anslagstavla utplacerad. Byalaget önskar att kommunen placerar ut en ny anslagstavla i enlighet med hur kommunens anslagstavlor generellt utformas för ett enhetligt uttryck.
- Ystads kommun har ingen standardutförning för anslagstavlor och det är ingenting som placeras ut på kommunens egna initiativ. På de platser där anslagstavlor förekommer på kommunal mark är det för att det efterfrågats av byalag.
- Ystads kommun ställer sig dock positivt till att placera ut anslagstavla och utforma denna i dialog med byalag om sådant behov finns. Intresset för att anlägga en ny anslagstavla vid Svarte stationsområde är därför noterat och Ystads kommun tar med sig inspelet som underlag till arbetet med fördelning av investeringsmedel för särskilda landsbygdsåtgärder.

e. Grönytor och rekreation

Tillgänglighet på stranden.

- Svarte Byalag framför att fler borde kunna nyttja byns fina strand. Vid tillställningar och samlingar vid Strandcaféet är det tydligt att framkomligheten till platsen för rullstolsburna och barnvagnar är dålig.
- Ystads kommun är medvetna om att stranden i Svarte inte har god tillgänglighet för alla. Tillgänglighetsanpassning kräver stora ingrepp och ställer höga krav vilket kan ha negativ inverkan på andra kvalitéer som finns på platsen idag. Det vore svårt och väldigt kostsamt för kommunen att göra stranden helt tillgänglighetsanpassad utifrån de fysiska förutsättningarna som finns. Detta utesluter dock inte att mindre insatser för att öka framkomligheten kan realiseras, men detta ska inte förväxlas med att stranden blir tillgänglighetsanpassad.
- Byalaget framför att det vore trevligt om bättre framkomlighet kan ordnas till Strandcaféet och den samlingsplats som finns där.
- Ystads kommun tar med sig inspelet att förbättra framkomligheten till Strandcaféet som underlag till arbetet med fördelning av investeringsmedel för särskilda landsbygdsåtgärder.

Hundrastgård.

- Svarte Byalag framför att det finns behov av en inhägnad hundrastplats i byn. Många boende i byn har hund och skulle glädjas åt en yta där det går att släppa hunden lös. Det finns även behov av fler sopkärl i byn där det går bra att slänga hundpåsar.
- I Ystads kommun finns det i dagsläget inga anlagda hundrastplatser eller hundlatriner utanför tätorten Ystad. Hundpåsar går bra att slänga i vanliga sopkärl.

Ystads kommun

- Ystads kommun är medvetna om att behovet finns för hundrastplatser utanför tätorten vilket kan möjliggöra att hundrastgårdar i kommunens byar och orter skulle kunna förverkligas i framtiden.
- Tjänsteorganisationen tar därmed med sig inspelen som underlag för fördelning av investeringsmedel för särskilda landsbygdsåtgärder.